



**Opublikowane na:** Mława (mlawa.pl)

**Autor:** Agnieszka Puzio-Dębska

---

## **153 rocznica wybuchu powstania styczniowego**

Publikowane od

18.01.2016 00:00:00

Publikowane do

18.02.2016 00:00:00



Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie i Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Mławskiej zapraszają 22 stycznia 2016 r. (piątek) o godzinie 11.30 na spotkanie w Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej poświęcone uczczeniu 153 rocznicy wybuchu powstania. Następnie o godz. 12.00 przy Kopcu Powstańców Styczniowych w Mławie na płycie poświęconej powstańcom poległym w walkach zostaną zapalone znicze. Serdecznie zapraszamy do uczczenia kolejnej rocznicy wybuchu powstania styczniowego.

Powstanie styczniowe rozpoczęte w noc styczniową 1863 r. było największym zrywem niepodległościowym Polaków w okresie zaborów.

W trakcie ponad rocznych walk w szeregach oddziałów powstańczych walczyło około 200 tysięcy żołnierzy. Równocześnie walki te angażowały olbrzymią liczbę żołnierzy carskich obliczaną na ponad 400 tysięcy w końcowej fazie powstania.

Wybuch powstania, praktycznie nie przygotowany i wymuszony przez „brankę” do carskiego wojska, a następnie jego dalsze działania wywołały w dużej części społeczeństwa polskiego olbrzymi wzrost patriotyzmu, ofiarności, a także działań na rzecz odzyskania niepodległości. Brali w nim udział przedstawiciele wszystkich warstw społecznych. Liczny udział chłopów, szczególnie w późniejszym okresie walk przyczynił się do wzrostu świadomości narodowej wśród tej warstwy społecznej. Korzystniejsza dla chłopów w Królestwie Polskim reforma uwłaszczeniowa niż w Rosji była skutkiem powstania styczniowego i pogłębiła tę świadomość.

Chłopi polscy uczestniczący w walkach powstańczych, mając poczucie własnej wartości w niedalekiej przyszłości stali się pełnoprawnymi członkami narodu i obywatelami powstałego w 1918 r. państwa polskiego. Wartości te wynieśli dużej mierze z udziału w powstaniu styczniowym.

Pomimo braku regularnej armii, braku broni i centralnego dowództwa walki powstańcze trwały dłużej niż w powstaniu kościuszkowskim i listopadowym. Według obliczeń historyka Stanisława Zielińskiego w trakcie 15 miesięcznych walk stoczono 1228 potyczek bitew, z czego 956 w Królestwie Polskim, 237 na Litwie i 35 na Rusi.

Pod względem militarnym zakończyło się klęską i niestety olbrzymimi stratami materialnymi. Na polach bitew życie straciło około 20 tysięcy powstańców, ponad tysiąc osób stracono w publicznych egzekucjach, drugie tyle zmarło w trakcie śledztw i przesłuchań, 35-40 tysięcy osób udało się na katorgę i przymusowe

osiedlenie w Rosji. Straty materialne były ogromne. Ponad tysiąc miast i wsi zostało częściowo lub całkowicie zniszczonych.

Pomimo tych niekorzystnych czynników w świadomości Polaków powstanie styczniowe pozostało jednak bohaterską epopeją, do której chętnie nawiązywały następne pokolenia walczące o wolność i utrzymanie niepodległości II Rzeczypospolitej. Powstanie styczniowe potwierdziło opinię, że w świadomości Polaków walka o wolność nie ma ceny, której nie mogliby zapłacić, żeby żyć w niepodległym państwie.

*dr Leszek Arent*

---

**Adres źródłowy:** <https://mlawa.pl/index.php/arttykul/153-rocznica-wybuchu-powstania-styczniowego>